

V. BARNE-JARDUNALDIAK

1987-III-27/28

Angelun egin ditu Euskaltzaindiak 1987.eko martxoaren 27 eta 28an, bere *V. Barne Jardunaldiak*.

Bileretara etorri dira: L. Villasante Burua, J. Haritschelhar Buru-ordea, J. M.ª Satrustegi Idazkaria, J. San Martin Diruzaina, P. Charritton, J. L. Davant, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, E. Larre, F. Ondarra, P. Salaburu, A. Zavala, euskaltzainak; J. A. Arana, G. Aurrekoetxea, R. Badiola, P. Goenaga, J. L. Lizundia, X. Videgain, J. J. Zearreta, euskaltzain urgazle eta Batzorde idazkariak.

Martxoaren 27a

Sarrera, goizeko 9 t'erdietan. Bi urterik behin egin ohi ditugun bilkura hauei hasiera ematen die L. Villasante Euskaltzainburuak. Aurten Lapurdin egin diren Jardunaldiak V.enak direla zehaztu du. Aurrekoak, Bizkaian 1979, Gipuzkoan 1981, Araban 1983 eta Nafarroan 1985ean egin direlarik.

Jardunaldien aztergai edo/eta erabakizun nagusiak bitan bil daitezkeela esan du: 1. Batzordeek iazko lanak azaldu, aurtengo eta datorren urteko eginkizunak agertu eta Batzorde bakoitza berriztatu; 2. Hileroko osoko bilkura Zuzendaritza Batzordeen arteko zereginak banatu eta mugatu. Horrez gain, euskaltzainen hileroko bilkuran, A. Damaso Intza euskaltzain oso zenaren hutsartea betetzeko bozketa egingo da; Iker eta Jagon Sailburuen eta Ordezkarien izendapena; euskaltzain ohorezko eta urgazle berririk izendatu behar ote den erabaki eta hilero datozen eskuarteko gaiak tratatu.

Ondoren, J. L. Lizundia Idazkari-ordeak, ordutegiaren banaketa zehazten du eta zenbait antolakizun ohar azaldu.

Batzordez-batzorde

Lehengo Batzorde iraunkorarekin hasten da sail hau, alegia, *Hiztegigintza*-koaz. L. Mitxelena Batzordeburuaren eta M. Zalbide idazkariaren ezin etorria adieraziz, bigarrenaren aginduz, R. Badiola Batzordearen idazkari-ordeak, irakur-

tzen du M. Zalbidek prestatu duen 1986ko ekintzen laburpena. Ere mu honetan azpimarratzen ditu: *Orotariko Euskal Hiztegiaren* lantaldearen martxa, argitalpen bideak eta kostu-iraupen berrazterketa; Lexikologi Erizpideen Finkapenez lantaldearen eraketa eta gai horretaz egin diren Jardunaldi biak, bata, Beloken eta bestea, Plentzian; Egungo Eskararen Bilketa-lan Sistematiakoaz eman diren pausuak agertu ditu Larraun-Lekunberriko Jardunaldiez gain.

Aurtengo eta datorren urterako egitasmoei buruz, aipaturiko hiru eremuak ikutu ditu berriz ere. *Orotariko Euskal Hiztegiaren* lehen liburua ia bukatua dagoela eta 1988an, bigarren liburukia argitaratzeaz gainera, hirugarrena inprimategirako prestatuko dela. *LEF* delakoan hiru Jardunaldi egiteko asmoa dutela adierazi da, Ekainaren 11, 12 eta 13an; Irailaren erdialdean eta Azaroaren 13 eta 14ean. Hauetariko bi, Zarautzen, seguru asko. Jardunaldiotan aztergai hitz-elkarte sintetikoak dirateke. *EEBS*-k ordea, Apirilaren 11an izango du Batzordearen lehen bilera, bere egitekoak, lan prozedura eta programaketa oro aztertuaz.

Azalpen honen ondoren, elkarrizketa bat izan da eta jarrian, Hiztegi gintza Batzordea bera berrizatu da. Alboan doa onartutako organigrama osoa.

Jarraian, bigarren Batzorde iraunkorra, hots, *Gramatikakoa* da aztergai. P. Altuna Batzordeburuaren ezin etorria adierazi ondoren, P. Goenaga idazkariak egiten du azalpena. 1986ko memoria gisa ekarri duen txostena lau zatitan labur daiteke: 1. Aditzaren inguruan ibili da batez ere gramatikagintza lana, 21 bilera arrunt egin ditu eta horrez gain, hiru eguneko Jardunaldiak, Durango ondoko Matienan, zortzi txosten aurkeztu eta eztabaidatu dira Batzordekideen artean; informatikaz baliazte delata eta, zenbait bilera eta saio egin ditu Batzordeak.

1987rako Batzordeak azaldu dituen asmoak, honela labur daitezke: EGLU 2ren argitarazioa prestatu eta Eibar-Arraten egingo diren Jardunaldietarako Euskaltzaindiari aurkeztu. Lanaren segidaz, aditzari azken gainbegirada bat eman ondoren, KOORDINAZIOarekin hasiko da, P. Altunak eta A. Eguzkitzak eske ma bana aurkeztuko dutelarik. Informatizazio arazoaz, *Orotariko Euskal Hiztegi*-rako osotu den "corpus"az baliazteko EJIEn laguntza eskuratzeaz hitz egin da.

Elkarrizketaren ondoren, Gramatika Batzordea berrizatu da. Alboan agertzen da besteekin batera, nola birretsi den Batzordea.

Hirugarren Batzorde iraunkorraz, alegia, *Dialektologiakoaz*, G. Aurrekoetxeak ematen du azalpena X. Videgainek lagundurik. Euskal Herriko Hizkuntz Atlasaz izan da soilik azalpena. Inkestagintza hasita dago Bizkaiko 9 herritan, Gipuzkoako 11tan, Nafarroako beste 11tan eta Iparraldeko 8tan. Bestalde, proiektu osoaren finkapena burutu zuen lantaldeak 1986an, jarraian, Eusko Jaurlaritzaren onarpena jasoz.

Aurten eta datorren urterako inkestagintza burutzeaz gain, informatikarako zeinu diakritikoen definizioetarako prestakuntza egingo da eta beste datu-tratamenduak hasiko.

Aurrekoetan bezala, elkarrizketaren ondoren, Batzordea berrizatu da. Kasu honetan argi utzi da Batzorde honek lan bat baino gehiago hartzen duela, baina Atlasgintza lantaldeak batzordekide izan arren, horretara mugatuko direla.

1987-88rako Batzordeak beste eginkizun batzuk ere aztertuko ditu, hala nola, euskalkiei buruzko lan monografikoak, Unibertsitate desberdinetako tesi edo tesinak ezagutuko, elkarren informazioa koordinatuz eta abar. Honekin bukatu da goizeko Jardunaldia.

Arratsaldeko ekitaldia laugarren Batzordearekin, hots, *Onomastikakoarekin* hasi da. J. L. Lizundia Batzorde idazkariak irakurri du txostena. 1986ko ekintzak laburtuz, hauek aipa daitezke: Gasteizen, Apirilean, egin ziren *I Toponomia Jardunaldiak*, nazio desberdinetako 17 hizlari eta 100 matrikulatuk parte harturik. Batzordea atzerriko kongresu bitan egon zen. Zazpi udalen euskal izena ofizialtzeaz eman zuen erizpena, baita Foru Diputazio, udal eta zenbait elkarteri kontsultak erantzun. *Onomasticon Vasconiae* liburu sortaren lehen alea plazaratu zuen.

1987-88ko ekintzetan *II. Jardunaldien* prestaketak nabarmendu ditu E. Knörr Batzordeburuak, aurtengo udagoenean, Urduñan, eginbide direnak. Nafarroako herri, herrixka eta gainontzeko toponimoen izendegia prestatu beharko du Batzordeak, Iruñeko Gobernuaren eskariz. *Onomasticon Vasconiae*ren beste 5 liburu programatu dira eta baita "Serie Minor" gisa liburuxka 2 ere. 1988an *III. Onomastika Jardunaldiak*, non eta zertaz, ez da oraindik finkatu.

Elkarrizketaren ondoren, Batzordea lehengo era berberan birretsi da.

Bostgarren Batzordearen, alegia, *Literaturakoaren* berri F. Krutwig Batzordeburuak eman du, dokumentazio oparoa erantsiz. Euskal estilistika prosa nola den finkatu, euskal retorika bati buruzko testu bat idatzi eta hizkuntzazko nibelak edo hizkerak aztertzea izan ziren Batzordeak iaz landu zituen gai nagusiak. A. Irigoyen Batzordeburu-ordearen, M. Erzilla idazkariaren eta J. Lavin batzordekidearen lan batzuk ere ikusi ziren.

1987-88 urteetarako programazioa laburtuz, hauek azpimarra daitezke: Leizarraga Beraskoizkoaren *Testamentu Berria* ikertu eta etsaminatuko du Batzordeak, baita ere Txomin Agirre eta zenbait idazle popularren arteko diferentziak zertan dautzan. Helburu nagusia literatur prosan jarri du Batzordeak euskal estilistika burutzeko.

Elkarrizketan, besteak beste, E. Knörrek idatzitako iruzkina irakurri du; euskal literatura sortzaileekin symposiumen bat ea pentsatu duen Batzordeak, galdetu du beste ohar batzuren artean. Azkenik, Batzordea berriztatu da Euskaltzainburuak ekarritako proposamen berberarekin, honek beretzakotzat hartua bait zuen Batzordearen aurreproposamen berbera. Alboan ikus daitezke organigrama orokorrean.

Herri Literatura Batzordeaz ez dute Batzordeburu eta idazkariak txostenik bidali. Lehen Bertsolaritza izan du eginkizun nagusia, baina Herri Literaturaren bilketa, jardunaldi eta abarren premia azaldu da. Euskaltzainburuak, A. Zavala Batzordeburuaren gutuna irakurri du, beronen lanei buruzko etsipena agertzen duelarik.

Hau kontutan harturik, Euskaltzainburuak Batzordearen berriztatzea proposatu du: Buru, A. Irigoyen jarririk. Batzordekideak berberak geldituko lirateke.

A. Zavala larunbatean etorriko omen delarik, biharamunerako uzten da azken erabakia.

Azkue Biblioteka aztertzen da zaspigarrengoz. J. A. Arana Batzorde idazkariak irakurtzen du txostena eta 1986ko *Memorian* agertzen denez 6.054 ale sartu ziren iaz Bibliotekan, zortzi lerrotan azpimarragarrienak zehazten dituelarik. Egintza berezietan hauek nabarmendu daitezke: EXPOLANGUES eta LIBER'86an parte hartzea, British Library-ra bisita, Euskal Bibliografia Elkartearen sortzaile izatea.

Elkarrizketan E. Knörrek bere ohar idatzia irakurtzen du "Akademi Erakunde bat oroz gain liburutegi bat" dela dio, Batzordea noizero biltzen den galdetuz bukatzen duelarik. Bilerarik ez du egiten, dirudienez.

Batzordea berriztatzerakoan eztabaida batzuk sortzen dira, Euskaltzainburuen proposamenean J. A. Arana aipatzen bait da. Arautegiak, euskaltzain oso nahiz urgazle, izan daitekeela agintzen du, baina bestalde, "Azkue Biblioteka"rako Erregela Berezietan nolabaiteko kontraesan bat dagoela dirudi. Liburuzain eta Batzordeburu batera edo bereizturik izan behar duten da eztabaida luzearen gakoia eta A. Irigoyenek Batzorde honetan ala Herri Literaturakoan izango den Batzordeburu. Azkenik, azken bienioan bezala gelditu dira Batzorde honen buruzagitza eta idazkaritza. Gainontzeko batzordekideen berriztatzeaz, ikus organigrama.

Zortzigarrengoz *Argitalpen* Batzordearen 1986. urteko egintzak irakurri ditu R. Badiola eragile-idazkariak. **Euskera** agerkaria 1986, 1; Euskararen *Lekukoen euscal-errijetaco olgueeta ta dantzen neurrizco gatz-ozpinduba*; *Toponimia de la Cuenca de Pamplona*. *Cendea de Cizur*; *Maileguzko hiiz berriei buruz Euskaltzaindiaren erabakiak*; *Herri ahantzia* liburu berriak azpimarratu ditu. Itzulpen eta kontsulta zerbitzu lanak zehaztu ditu bestalde.

1987. urteko eskuarteko lanak eta 1988. urterako eginkizun asmoak L. Villante Batzordeburuarekin batera prestatuturiko txostena irakurri du ondoren. **Euskera** agerkariaren zenbakiak; Euskararen Lekukoak saileko 4 zenbaki berri; Iker saileko 4. zenbakia, laster P. Charrittonek paraturik kaleratuko dena; Jagon saileko zenbait zenbaki, aspaldidanik 2 prestatuak, Iparragirreri buruz bata eta Bertsolaritzari buruz bestea; Jardunaldi eta Batzorde lanetako beste 3 eta beste 6 ale solte agertzen dira urtebiko honen langintza bezala.

Elkarrizketan A. Irigoyenek gutun bat irakurtzen du, Euskaltzaindiari ordenadore batez jabetzea komeni zaiola adieraziz, batez ere argitalpen lanetarako. Gai hau interesgarria izanik ere, Diruzainaren ustez, Akademiaren informatizazio plangintza orokor baten barnean aztertu eta erabaki beharko litzateke.

Batzordea, 10 kideetatik, 8, kargu edo arduren araberakoak direnetik, Zuzendaritzako ez diren 2 euskaltzainekin osotzen da, hain zuzen, P. Altuna eta F. Krutwig birresten direlarik. **Euskera** agerkarirako lanak onartzeko, zаланtzen daudenean batez ere, P. Altuna eta E. Knörr erizpide bikotea izendatzen da Batzordeburu eta eragilearen lagungarri. Euskararen Lekukoak sailerako ordea, erizpen emaileak jarri beharko ditu, kasuan kasurako, Batzordeak.

Ekonomia, bederatzigarren Batzorde iraunkorren txostena irakurtzen du J. J. Zearreta eragile-idazkariak. Txostenak hiru zati izan ditu: a) *1986 urteko*

Memoria; b) *1986 urteko Balantzea*. 103.065.305 pta. jaso da Dirulaguntzetan, Euskal Herriko Erakundeengandik, nahiz Estatuko Ministeritzetatik, 92.210.670 pta., Aurrekontu Arruntean erabiliz.

Aurrekontu arrunt honi, Batzorde batzuk erabili izan dituen programa-aurrekontu berezien zehaztasunak ere eskaintzen dira; c) *Gastuaren onarpena eta ordainketen aginduraren prozedura*. Bertan, alde batetik Euskaltzainburu goaren esleipenak, batzar-dietak eta bestelako ostera-gastuak 1987. urtean nola ordainduko diren proposatzen da, eta bestelako ordainketan agindua eta fondoan erabilera zehazten.

Orohar ontzat eman da txostena zenbait argitasun eskatu ondoren eta P. Salaburu euskaltzainaren proposamenez, *Batzar-Dietak* atalean, bilera-dieta horiei joan-etorrietan ematen den denbora ordaintzeko gehigarri bat eranstea onartu da.

Iaz egin zen bezala, 1988. urteko Aurrekontuak Ekainean burutu ahal izateko, aurrean ere Batzorde bakoitzak bere bilera egin beharraz mintzatu dira batzordekideak.

Azkenik, Batzordea berriztatzeko batzordekide berriak izendatuz.

Martxoaren 28a

Larunbat goizean, Batzorde suntsikorrei begirada eman zaie. *Egoitza berrikoa* eta *Lexiko Erizpideen Finkapene*koak berdin jarraituko dute. *Eguno Euskararen Bilketa-lan Sistemako*arentzako gehienen baietza jaso da, salbu I. Albisurenaren, honek bere ezezkia azaldu baitu. I. Sarasola falta da erantzuteko.

Oinarrizko Euskara Batzordeaz erizpide desberdinak agertu dira. Denek ikusten dute lehengoan ezin dutela jarraitu, baina batzuk berehala suntsitzearen alde agertzen dira, beste batzuk berriztatzearen alde eta hirugarren batzuk, Argitalpen Batzordearen azpibatzerde gisa birmoldatzearen alde. Azkenik birmoldaketa bat onartu da, baina beste era honetara: J. San Martin buru, R. Badiola, J. L. Goikoetxea eta N. Agirrek osotua.

Ondoren, eta A. Zavala agertzen delarik, *Herri Literatura* Batzordearen buruzagitza berplanteatzen da, bere eginkizunez gain. Berari entzun ondoren eta lanerako animatu, onartu du VI. Batzorde iraunkor honen buru izatea, Batzordea bera izendatzen denean idazkaria aukeratzekotan gelditzen direlarik.

Hileroko osoko bilkura Zuzendaritza Batzordeen arteko zeregin banaketa eta mugaketaz hasten da hurrengo puntua. L. Villasante Euskaltzainburuak sarrera bat egin ondoren, J. L. Lizundia Idazkari-ordeari ematen dio hitza, honi eman bait zion, zenbait erizpide markatu ondoren zirriborro bat aurkezteko agindua.

Reglamento Especial de Funcionamiento Interno deituriko testuzirriborro aurkezten du Idazkari-ordeak. "Artículo preliminar" horietako baten ondoren, hiru ataletan banatu du Erregelamentu Berezi hau: I. *Del funcionamiento y atribuciones de la Junta de Gobierno y del Consejo llamado EUSKALTZAINBURUGOA*, II. *Del funcionamiento y atribuciones de las Comisiones académicas*, III. *Del funcionamiento administrativo de Sede y Delegaciones*. Azken honen eranskin eta eredu gisa, IV. Barne Jardunaldietarako aurkeztu zuten testu berbera dakar.

Zirriborro hau abiapuntu bezala da, eta eztabaidarako beti lagungarri gertatzen den testu eredu. Hurrengo bilkurarako bakoitzak bere aldaketa, zuzenketa edo oharrak idatziz ekartzea premiazkoa ikusten da. Elkarrizketa baten ondoren horrela uzten da gai hau.